

STYRESAK 69/25

ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

11. desember 2025

Saksbehandler

Avdelingsledere/-ansvarlige m.fl., Lisbeth A. Ås

Saksfremlegg

Under følger orienteringer fra driften i form av punkter samlet under overskriftene fra siste museumsmelding samt våre egne punkter «forretning» og «organisasjonsutvikling»:

Solid kunnskapsproduksjon

- Mandal museum var en del av vertskapet for årets Agderseminar som ble arrangert i Mandal 13. og 14. november. Konservator ved avdelinga holdt også innlegg under seminaret.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservator Ragnhild Bie har publisert den fagfelleverderte artikkelen «Mønstringssystemet og mannskapsmangelen i hjemmeflåten, 1940–1945» i tidsskriftet Maritime perspektiver, 2025 (2)
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Tre workshops er gjennomført for å drøfte konseptuelt rammeverk for utstillingene i det nye museet; dette er en betydelig FoU-satsing som forutsetter anvendelse av eksisterende og utvikling av helt ny historisk, didaktisk og museologisk kunnskap
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservator Thorunn Lunde bidro med innlegg på Agderseminaret 13. november

Relevant formidling

- På kanonmuseet har det vært noe formidling til grupper: private firma, og forsvaret.
- Sjølingstad Uldvarefabrik har hatt besøk av både skoleklasser barnehager og mennesker på arbeidslivstrening. De får en koselig omvisning og juleverksted.
- Gimle Gård markerte 40-årsjubileum som museum med et eget arrangement, som samlet 38 besøkende og stående applaus til konservator Tonje Tjøtta, som holdt en solid rød tråd igjennom kvelden med Sissel Sødal som konferansier.
- Arrangementet Jul på Gimle Gård fikk over 600 besøkende til tross for dårlig vær. Nytt i år var teaterstudenter fra UiA som opptrådte som tjenestefolk i spisestuen under arrangementet.
- Julemarkedet på Kristiansand museum hadde 1800 besøkende og over 40 boder med utstillere. Nytt i år var en nissefamilie på tunet, samt skuespillere fra teater og drama på UiA i husene på tunet og i bygada som rampenisser.
- I november og frem til nå har det vært hyppig besøk av skoleklasser på både Gimle Gård og Kristiansand museum, hvor formidlingen har vært rettet mot jul og juletradisjoner.
- Odderøya museumshavn har arrangert foredrag hver siste torsdag i måneden september-november med mellom 40-50 gjester.
- Odderøya museumshavn hadde åpent under Odderøya Open 1. og 2. november med åpen kafé med rundt 100 gjester.
- Hestmanden har satt besøksrekord i 2025 med 25.667 besøkende.
- Mandal museums pedagog har gjennomført DKS-opplegget «Mandalsfolk og andre folk» for 125 1.-4. klassinger fra skolene i Mandal i november. Opplegget fortsetter våren 2026. Flere bilder fra opplegget vises under juleutstilling og juleverksted 6. desember.
- Mandal museum har hatt skoleopplegget «Glimt fra krigen i Mandal» for 9. trinn. Elevene har sett på fysiske spor fra krigen og deretter snakka om psykiske følger av krigen. Nettstedene fanger.no og krigsseilerrigistreet.no har bl.a. blitt benytta til oppgaveløsning.
- Mandal museum har hatt skoleopplegg om kunstig intelligens for 8. trinn i malerisamlinga på museet.
- Museumspedagog ved Mandal museum har holdt foredrag om strikketradisjoner på «Strikkedagen» på Sjølingstad Uldvarefabrik 1. november.
- Museumspedagog ved Mandal museum har formidla museet under Sørlandske lærerstevne på UiA.

- Mandal museum har bidradd med tradisjonsstoff om juletrepynting til lokalavisen Lindesnes sitt julemagasin.
- Mandal museums konservator har holdt foredrag om Ole Høiland på seniortreff i Tvedestrand. 62 tilhørere.
- Ragnhild Bie fra Seksjon for forskning, formidling og forvaltning i Vest-Agder-museet hadde foredraget «Krigsseilere fra Mandal. Lokale sjøfolk i en stormfull verdenskrig» på historiekveld på Ballastbrygga industrihistoriske senter. 59 tilhørere.
- Mandal museum har bidradd med julekort-aktivitet under julemarkedet på Sjølingstad Uldvarefabrik. To av museets fortellere bemanna aktiviteten.
- Mandal museum har hatt besøk av ansatte fra nesten alle «Visit»-selskap på Agder på Ballastbrygga industrihistoriske senter under deres besøk i regi av Visit Lindesnes.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservator Ragnhild Bie har holdt foredrag for fullt hus på Ballastbrygga om krigsseilere fra Mandal
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Det planlegges for oppstart av prosjektet «Rusleturer 2.0: Levende og digital byhistorie for alle», som har fått støtte fra Cultiva Teknologi for 2026 (1,1 millioner kroner)
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Servicebilen til museumstekniker har fått reklamefoliering som markedsfører alle avdelingene i tillegg til det nye museet i Nodeviga
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Designer og museumstekniker bistår med produksjon av fem miniatyrtillinger om folkevandringstid i tilknytning til «Fremtid for fortid»-prosjektet i Listerregionen
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservatorene har bidratt med forberedelser og gjennomføring av tilstelninger og julemarkeder på Gimle gård og Kristiansand museum
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Årets historiske juletreutstilling i samarbeid med Kristiansand kommune, åpnet i Rådhuskvartalet 29. november og står fram til 21. desember. Blant de 16 pyntede trærne er ett tre beskrevet av Jørgen Moe i 1842. Nærmere 800 besøkte utstillingen på åpningsdagen
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Vest-Agder-museets formidlere er praksisveiledere for studenter som tar kurset «Formidlingspraksis» ved Fakultet for kunstfag ved UiA. Hele fem av tolv studenter har valgt Vest-Agder-museet som praksissted i 2026: Tingvatn, Sjølingstad, Mandal og Kristiansand
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Formidlingsleder har holdt foredrag om norske juletradisjoner for utlendinger bosatt i regionen.

Fædrelandsvennen var til stede på arrangementet på UiA i regi av Relocation Agder: – Vi har ribbe i Kina også - fvn.no

- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Prosjektet «Mitt museum», om inkludering av barn og unge i utviklingen av det nye museet, har hatt intern innsiktsworkshop med ansatte som arbeider med museumsplanene. Resultatene av intervjuer, surveys og workshops skal nå bearbeides.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Utvikling av den kommende faste utstillingen i Haubitsanlegget på Odderøya følger fastsatt framdriftsplan; planlagt åpning i mai 2026.
- Flekkefjord museum – Håndverksted: Gratis kunst, håndverk og kulturhistoriske aktiviteter for barn i skolefritid (ettermiddag, helg og ferie) 4 ganger i uke, 35 oppmøte (snitt) per uke i perioden, ca. 4.000 deltakere i 2025.
- Flekkefjord museum – Håndverksted: I samarbeid med Flekkefjord kommune – kunst og håndverk og kulturhistoriske aktiviteter for barn i samarbeid med skolen (sløyd, maling, osv.) 1.750 deltakere hittil i 2025.
- Flekkefjord museum – Sommerutstilling «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord» 2.100 besøk i perioden 8.3.-1.11.
- Flekkefjord museum – Historiske Brannbiler (utstilling) ca. 3.500 besøk i perioden 1.6.-1.12.
- Flekkefjord museum – Foredragsserie – ca. 50 foredrag i 2025 med ca. 2.000 publikum.
- Flekkefjord museum – Foredrag om Lensherre Stig Bagge (1500-1541) v/ Vest-Telemark Museum, Åmdalsverk Gruve. 50 publikum
- Flekkefjord museum – Foredrag om Ingeborg Los, Farsund Historielag i samarbeid med Norsk Fyrforening, 150+ publikum
- Flekkefjord museum – Foredrag om Flekkefjord Sparebanks historie til Flekkefjord Sparebank Pensjonistklubb i Christopher Beers Hus, 15 publikum
- Flekkefjord museum – Foredrag om Flekkefjords byhistorie til Flekkefjord Frivilligsentral, 20 publikum
- Flekkefjord museum – Foredrag om Flekkefjords byhistorie til Rotary International, 40 publikum
- Flekkefjord museum – Byvandring for Voksenopplæring, 4 deltakere
- Flekkefjord museum – Byvandring for Glødegården, 4 deltakere
- Flekkefjord museum – omvisning i byhistorisk utstilling, Flekkefjord ungdomsskole, 4 deltakere
- Flekkefjord museum – Foredrag ifm åpning av Olsbys Utsikt, 40 publikum

Helhetlig samlingsutvikling

- Mandal museum har registrert 12 gjenstander i november.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Deltakelse på konferansen

«Bevaring av historiske interiører» i regi av Anno museum, Norges museumsforbund og den norske seksjonen av Nordisk konservatorforbund for å utvikle kompetanse på antikvarisk renhold.

- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Årlig rengjøring av Miles Gemini-flyet på Kjevik er gjennomført.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Opplæring i fjernstyring av varmeelementer i ovner i Christopher Beers hus i Flekkefjord er gjennomført
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Det forberedes et inntak av inventar fra et apotek i Oslo for å kunne utvikle formidlingen i Bygada ved Kristiansand museum.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: 3673 gjenstander er nyregistrert i Primus hittil i år; 22 000 oppføringer i Primus er oppdatert og kvalitetssikret.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Nye retningslinjer for personvern og databehandling er etablert i tilknytning til bildedatabasen Agderbilder.no, i samarbeid med Agder fylkeskommune.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Innen samlingsforvaltning har arkiv blitt en mer systematisk, integrert del gjennom arkivarstillingen
- Flere i seksjon for forskning, formidling og forvaltning har bidratt til å belyse forhold rundt framtidig organisering av privatarkivarbeidet i Agder, i møte med konsulentselskapet Menon.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Den 1. desember ble biblioteksystemet Tidemann tatt i bruk for første gang; planen er at alle museets boksamlinger på sikt skal registreres i den samme søkbare databasen.

Trygg ivaretagelse

- Hestmanden arbeider med anbud for overhaling av tredekket.
- Hestmanden holder på å flytte ut av kjeller i messebygget, da gulvet skal restaureres før jul.
- Mandal museum jobber med søknad om midler til bedre publikumsfasiliteter og universell tilgang i Andorsengården.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Museumstekniker har bistått med å lage innstilling for anskaffelse av FDV-system.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Et nytt midlertidig lager er overtatt for oppbevaring av utstillingselementer og forskjellig utstyr; dette var nødvendig som følge av rivningen av Sjøsport-bygget i Nodeviga.

- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Konservator har bistått i bygningsvernarbeidet ved Kristiansand museum gjennom å lage tilstands-, utbedrings- og restaureringsbeskrivelser for Kjelleberg-buret og Nomelandsloftet på Setesdalstunet og på Eikentunet.
- Odderøya museumshavn: Arenaleder Susanne Andersen arbeider med årsplan og årshjul for 2026, med særlig fokus på vedlikehold og drift av anlegget.
- Flekkefjord museum – automatisk varmeanlegg i Christopher Beers Hus – installert, kalibrert og igangsatt – er dimensjonert til å holde 5 rom i forsvarlig, stabil temperatur og fuktighet.
- Flekkefjord museum – automatisk varme/fuktighets overvåkingssystem i Christopher Beers Hus – Installert, kalibrert og igangsatt
- Flekkefjord museum – MS Solstrand på Egersund Slipp til kontroll og inspeksjon.

Aktiv samhandling

- Venneforening til kanonmuseet har gjennomført ny dugnad. Nå virker begge ammunisjonsheisene opp til kanontårnet og kan kjøres på original strøm. Det ble også avholdt en hyggelig sammenkomst etter dugnaden med mat.
- Kanonmuseet: Forsvaret hadde øvelse på området på området til Møvik fort. De fikk bruke et par av bunkerne som mål. Både forsvarsbygg og befalsskole var veldig fornøyde, og det var yttre ønske om at dette skal gjentas årlig. Området var godt ryddet etterpå.
- Sjølingstad Uldvarefabrik samarbeider med Oslomuseene og interkulturelt museum om en sommerutstilling her på Sjølingstad i 2026. Det vil bli produsert spesiellagede tepper til prosjektet med «Hassans fabrikk».
- Sjølingstad Uldvarefabrik deltok på Agderseminaret med to personer begge dager.
- Mandal museum samarbeider tett med Mandals Trebåt og Motorforening, Marna Motor AS, Mandal husflidslag, Visit Lindesnes, Cruise Sørlandet og lokale historielag.
- Mandal museum har vært med på førprimære av filmen om Lord Salvesen, produsert av Tor Reidar Austrud og Ulf Aanensen for Risøbank IKS. Mandal museum bidrar med fortellerstemme til filmen.
- Mandal museum har i samarbeid med NAV hatt person på arbeidstrening flere dager i november.
- Mandal museum har hatt to elever fra vg3 på jobb under OD-dagen. De bidro

med forberedelser til juleåpent 6. desember.

- Mandal museum har deltatt på seminaret «Barndom og krig. Museer som rom for bearbeiding, anerkjennelse og forebygging» på Arkivet freds- og menneskerettighetssenter.
- Mandal museum og Lindesnes kommune samarbeider med Mandal Soroptimistforening om «Oransje dager». Vi lyser Andorsengården opp i oransje fra FNs internasjonale dag for bekjempelse av vold mot kvinner, 25. november, til 10. desember.
- Mandal museum samarbeider med Barne- og ungdomsarbeiderfag ved Mandal videregående skole. Elever fra linja skal delta når barnehagebarn kommer på omvisning og verksted for å feire Emanuel Vigelands 150-årsdag 2. desember på Vigeland hus.
- Vest-Agder-museet vil utforske muligheter for bruk av KI i faglige praksiser som ikke-akademisk partner i MishMash-prosjektet, der UiA har nestledelse; Cultiva fasiliterer og støtter tverrinstitusjonell samhandling i tilknytning til MishMash gjennom programområdet «Forsterke // Møteplasser»
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Erfarings- og kunnskapsinnhenting i møter med Anno museum, Nasjonalmuseet, Kunstsilo og Jærmuseet vedrørende klimaregulering, ventilasjon og bruk av varmekammer som insektsaneringsverktøy i nytt museum.
- Seksjon for forskning, formidling og forvaltning: Forskningslederne ved VAM og AAma er dialog om et tettere samarbeid om forskning og forskningsformidling fra og med 2026.
- Alle ansatte i seksjon for forskning, formidling og forvaltning bidrar med sin fagkunnskap inn i samspillsfasen med Skanska mfl.
- Vest-Agder-museet sto som vertskap for Agderseminaret i Mandal 13.-14. november, med Birgitte Sørensen som primus motor; seksjonsleder Thomas V.H. Hagen bidro som moderator for to sesjoner, og hadde ansvar for sideprogram som inneholdt filmvisning og quiz (i samarbeid med HIFO Agder).
- Flekkefjord museum – er en åpen, tilgjengelig møteplass for frivillig lag og foreninger. Vi tilbyr gratis møtelokaler, og oppmuntrer organisasjoner til utvikling og inviterer klubbene til dugnad og bidrag til museets arbeid. Frivillighet nå bidrar med ca. 3.000 dugnadstimer hvert år.
- Flekkefjord museum – Fast møteplass for Flekkefjord Pensjonistklubb – 45 oppmøte, 2.hver uke. Bidrar med dugnad/frivillig arbeid – 10 timer/uke

- Flekkefjord museum – Fast møteplass for Flekkefjord Revmatikkerforening – 25 oppmøte, hver uke. Bidrar med dugnad/frivillig arbeid – 10 timer/uke
- Flekkefjord museum – Fast møteplass for Flekkefjord Historielag – 35 oppmøte, hver måned. Bidrar med dugnad/frivillig arbeid – 2 timer/uke
- Flekkefjord museum – Fast møteplass for Flekkefjord Sparebanks Pensjonistklubb, 15 oppmøte annen hver måned.
- Flekkefjord museum – Fast møteplass for Ukrainske flyktninger fra Lister-regionen, 5-10 oppmøte hver uke, bidrar med 20 timer/uke
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Flekkefjord og Opplands Turistforening
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Flekkefjord Brannbilkubb – Brannbilutstilling, 25 dugnadstimer hver uke, pluss arrangement
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Flekkefjord Frivilligsentralen
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Byggeskikkssenteret
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Fortidsminneforening
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Flekkefjord kommune, Avd. for Kultur og Oppvekst
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Flekkefjord Hagelag
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Hollenderbyens Dannede Duer (Damekor) – Møte og øvingslokale
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Smaabyen
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Klassisk Flekkefjord (musikk)
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Flekkefjord Kunstforening
- Flekkefjord museum – Samarbeid med Sverre Ringard, Julehilsen fra Flekkefjord

Organisasjonsutvikling

- Hestmanden har ansatt ny teknisk ansvarlig som starter i januar 2026.
- Det planlegges for årsplanworkshop 10. desember i seksjon for forskning, formidling og forvaltning; dette er viktig med tanke på effektiv ressursstyring og mulighet for faglig kvalitetssikring på tvers i organisasjonen i 2026.
- Implementering av nyinnkjøpt HRM system Simployer er i gang og vil gå «live» i januar.
- Rekruttering av Teknisk ansvarlig/Hestmanden er ferdig og ny ansatt tiltreder i løpet av februar 2026.

- Prosessen med ny avdelingsleder for Setesdalsbanen er i gang, og 6 av 22 søkere vurderes nå for stillingen.
- Man har sendt ut kravspesifikasjon til 3 leverandører av FDV-system og tilbudene kommer inn i månedsskiftet nov/des. Man har som mål å kunne iverksette Sjølingstad som første avdeling inni digitalt FDV-system allerede i januar 2026.
- Flekkefjord museum – Innføring av strategien for å utvikle museets tilstedeværelse i Flekkefjord har vært svært effektivt.
- Flekkefjord museum - Besøkstall fra 7.500 (2022) til 18.000/400+ per uke i snitt (2025)
- Flekkefjord museum - Bruk av lokalene (10 møter/aktiviteter per uke i snitt)
- Flekkefjord museum – samarbeid og frivillighet – 3.000 timer med dugnad
- Flekkefjord museum – Åpen Møteplass/møtevirksomhet
- Flekkefjord museum – Egeninntjening – salg, billettsalg, booking og eksterne tilskudd
- Flekkefjord museum – Formidling - foredrag (50 foredrag i 2025) og utstillingene (4 utstillinger i 2025) og forespørsel etter museets tjenester ifm. skole, barnehage, lag og forening.
- Flekkefjord museum – Flekkefjord museum er svært underbemannet for å møte nåværende forespørsel og behov.
- Flekkefjord museum – kontorlokalene og arealene viser slitasje etter alder og bruk
- Flekkefjord museum – Budsjettet og ressurser er i all hovedsak uendret siden 2020.

Forretning

- Kanonmuseet: Audioguide for uteområdet til Møvik fort fra Camina City er snart klar. Her blir det mulig å kjøpe en guide til uteområdet utenfor museets åpningstider.
- Sjølingstad Uldvarefabrik arrangerte julemarked i god tradisjon. Besøket lå rundt 750 besøkende som fikk oppleve eventyrstund, juleverksted/ullverksted, 22 utstillere og julemusikk med korps. Museet er godt fornøyd med inntjeningen både av salgsvarer i butikk og kafe samt juleverksted.
- Odderøya museumshavn har hatt gratis inngang for voksne gjennom sesongen og har hatt tydelig vekt på kafédrift.

Resultatet for kafé og butikk utgjør 246 000 kroner.

Billettinntekter, inkludert salg av årskort og SUP-utleie, utgjør 57 851 kroner.

Totalt besøkstall for avdelingen i 2025 er 12 493.

- Mandal museum har et nært samarbeid med nærings relaterte organisasjoner i Mandal, og har den siste måneden solgt flere lokale bøker og kunstbøker som brukes som gaver under seminarer.
- Flekkefjord museum – 1.400 unike besøk i november.
- Flekkefjord museum – 18.500 unike besøk per dags dato i 2025.
- Flekkefjord museum – Har søkt og fått 1,4 millioner kr. i ekstern finansiering/nye midler for div. prosjekter inkl. Håndverksted, Brannbilutstilling, Sommerutstilling og MS Solstrand.
- Flekkefjord museum – Har solgt 160.000 kr. i billetter i 2025, ca. 100% over det som var forventet i budsjettet (2024).
- Flekkefjord museum – Har søkt 4,4 millioner kr. i ekstern finansiering/nye midler for prosjekter (Håndverksted, Brannbilutstilling, MS Solstrand) i 2026. 690.000 kr. er per dags dato innvilget.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.